

วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. โรคจากเชื้อฮิบคืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

เชื้อฮิบ เป็นแบคทีเรียชนิดหนึ่งที่มีชื่อเต็มว่า ฮีโมฟิลุส อินฟลูเอนเซ่ ชนิดที่ 1 บี ที่มักก่อโรคในเด็กเล็ก โดยเฉพาะที่อายุต่ำกว่า 2 ปี ทำให้เกิดโรคที่สำคัญหลายอย่าง เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ติดเชื้อในกระแสเลือด ปอดอักเสบ ข้ออักเสบ และหูชั้นกลางอักเสบ อัตราการเกิดโรครุนแรงจากเชื้อฮิบในเด็กไทย ประมาณ 3 รายต่อเด็กแสนคน

โรคติดเชื้อฮิบสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

2. วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบคืออะไร

วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ ทำมาจากเปลือกนอกของเชื้อ นำมาเชื่อมกับโปรตีนพาหะเพื่อทำให้กระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันได้ดีขึ้น มีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบนี้ และจะต้องให้จำนวนกี่ครั้ง

เด็กทุกคนที่ต้องการลดความเสี่ยงจากเชื้อฮิบ สามารถฉีดวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบได้ วัคซีนให้โดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้อ แนะนำให้ฉีด เมื่ออายุ 2, 4 และ 6 เดือน

กรณีเริ่มฉีดวัคซีนครั้งแรก เมื่ออายุ 6-12 เดือน ให้ฉีด 2 ครั้ง ห่างกัน 2 เดือน และกรณีเริ่มฉีดเมื่ออายุ 1 ปีขึ้นไป ให้ฉีดครั้งเดียว เนื่องจากความเสี่ยงต่อโรครุนแรงในเด็กไทยอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 2 ปี จึงไม่แนะนำให้ฉีดวัคซีนในเด็กไทยที่อายุมากกว่า 2 ปี ยกเว้นมีความเสี่ยงต่อโรคฮิบ มากกว่าเด็กทั่วไป เช่น เป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง มีอาการผิดปกติ ในกรณีเช่นนี้ แนะนำให้ฉีดแม้จะอายุมากกว่า 2 ปี และหากเริ่มฉีดในช่วงอายุน้อยควรฉีดกระตุ้นเมื่ออายุ 1 ปีด้วย

วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ มีชนิดที่สามารถฉีดรวม หรือฉีดพร้อมกับวัคซีนป้องกันคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-โปลิโอ และวัคซีนป้องกันตับอักเสบบีได้

4. ใครไม่ควรรับหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ

- ผู้ที่เคยมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ ไม่ควรรับวัคซีนซ้ำอีก
- หากมีไข้หรือเจ็บป่วยควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบ

อาการข้างเคียงหลังฉีดวัคซีนพบได้เล็กน้อย เช่น อาการปวด บวม แดง และร้อนบริเวณที่ฉีด นอกจากนี้อาจพบไข้สูง ผื่น และอาการหงุดหงิดได้บ้าง แต่พบไม่บ่อย วัคซีนนี้เมื่อฉีดพร้อมกับวัคซีนป้องกันคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ไม่ได้ทำให้เกิดอาการข้างเคียงเพิ่มขึ้น

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีด ให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

แม้วัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบนี้จะมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยสูง และโรคจากเชื้อฮิบอาจรุนแรงได้อย่างมากในเด็กเล็ก แต่เนื่องจากอุบัติการณ์ของโรคนี้ในประเทศไทยค่อนข้างต่ำ ประกอบกับวัคซีนมีราคาแพง จึงมิได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข เป็นวัคซีนทางเลือกหรือวัคซีนเสริม ผู้ปกครองต้องจ่ายค่าวัคซีนเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบหรือไม่

เด็กสุขภาพแข็งแรง อาจพิจารณาให้วัคซีนได้ ถ้าต้องการลดความเสี่ยงการเกิดโรคจากเชื้อฮิบ และแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคจากเชื้อฮิบในเด็กที่มีความเสี่ยงสูงต่อโรคติดเชื้อฮิบมากกว่าเด็กทั่วไป ได้แก่ เด็กที่ต้องเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือจำเป็นต้องอยู่ในสถานชุมชนที่มีผู้คนจำนวนมาก รวมทั้งเด็กที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่นๆ หรือไม่

การติดเชื้อฮิบ พบบ่อยในเด็กเล็ก หากตัดสินใจจะใช้วัคซีนแล้วควรทำให้เร็วที่สุด เพื่อจะได้ป้องกันในช่วงเสี่ยงที่สุด

เนื่องจากอายุของเด็กที่แนะนำให้ฉีดวัคซีนฮิบ ตรงกับอายุที่ต้องฉีดวัคซีนป้องกันคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน จึงมีวัคซีนรวม ทำให้สะดวกในการใช้มากขึ้น ไม่ต้องฉีดหลายเข็ม

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้บ้างแล้ว

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข